

NOVIOPOSTA

In dit nummer

20+M+C+B+21

Een kaart met een apart verhaal uit Lwow

Nunspeet - Berlijn in 1943

Wereldvluchtelingenjaar 1960

"20+C+M+B+21"

Kent u de betekenis van de tekst boven deze afbeelding. Hij staat eveneens op de postzegel op de brief. In Duitsland kom je hem nogal eens tegen op huizen. In het artikel van Jan Op den Camp vindt u een uitgebreide beschrijving waar hij vandaan komt.

Suikerzakjes

Redactie:
J. Mulder
J. Spijkerman
J.M.A.G. Stroom

Fotografie:
W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:
L. Thijsen

Illustraties:
vacature

Expeditie:
F. Piers
Tolhuis 35-17
6537 NN Nijmegen
Tel. 024-3444208

In dit nummer van Novioposta wordt filatelie uitgebreid met allerlei zaken zoals ansichtkaarten. Dat ook suikerzakjes daar een onderdeel van kunnen zijn, leest u in het artikel over het wereldvluchtelingenjaar.

Commissie Veilingen
M.H.A.M. Jochoms, 1e Colonjes 3b
6562 DL Groesbeek, tel. 024-3241542
philarinie@gmail.com

J. Cremers, jhpcremers@gmail.com

Rondzenddienst
Hoofd Rondzendingen
F. Wanders, Graafsestraat 6,
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383,
Nederland@noviopost.nl

Administratie Rondzenddienst:
Geert Buitenhuis, tel. 024-8489034
adm-rondzenddienst@noviopost.nl.
Bankrekening
IBAN: NL71 INGB 000 2744133 t.n.v.
Filatelistenvereniging Noviopost

Aanleveren en afvikkelen Boekjes
F. Wanders, Graafsestraat 6,
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383,
Nederland@noviopost.nl

Distributie wijkronzendingen:
J.J.M. Pierik, Kastanjelaan 2,
6581 PX Malden, Tel. 024-3771073
jopi6663@gmail.com

Distributie Nederland & Overzee:
F. Wanders, Graafsestraat 6,
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383,
Nederland@noviopost.nl

Distributie Overige Gerichte Zendingen:
J. Bardoel, Schoutstraat 9,
6525 XR Nijmegen, tel. 024-3561969
secretaris@noviopost.nl

Ledenadministratie
J. Bardoel, Schoutstraat 9,
6525 XR Nijmegen, tel. 024-3561969
secretaris@noviopost.nl

Redactie Novioposta
J. Mulder,
redactie.novioposta@gmail.com

Nieuwtjesdienst Buitenland
G.A.J. Kolman, tel. 0486-473868
gajkolman@home.nl
IBAN: NL14 INGB 000 5552048 t.n.v.
Filatelistenvereniging Noviopost

Nederlandse FDC-dienst
Hiervoor kunt u privé contact opne-
men met: H.J.W.H. de Vos,
Juno 113, 6661 JB Elst (Gld),
tel. 0481-848885.
foxphilately@post.com

Website: www.noviopost.nl

De redactie wenst iedereen

Een hele prettige vakantie

**Nijmeegse
POSTZEGEL- &
MUNTENHANDEL**

van Welderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen
Tel./Fax 024 - 322 46 36

Geopend:
Dagelijks van
10.00-18.00 uur
Maandag gesloten
Donderdag
Koopavond
Zaterdag
Tot 17.00 uur

- POSTZEGELS
- MUNTEN
- BANKBILJETTEN
- OUDE ANSICHTKAARTEN
- BIDPRENTJES
- OUDE GRAVURES

➔ www.muntenenpostzegels.nl
muntenenpostzegels@zonnet.nl

En alle soorten postzegel, munten
en prentbriefkaartbehoeften

Wijzigingen doorgeven

Vermeld altijd uw lidmaatschapsnummer.

Voor alleen de Rondzenddienst of de Nieuwtjesdienst: bij de betreffende hoofden.

Adreswijziging e.d.: schriftelijk of per e-mail bij de secretaris.

secretaris@noviopost.nl

Overlijden of bedanken voor het lidmaatschap: schriftelijk of per e-mail bij de secretaris.

secretaris@noviopost.nl

Bij bedanken eindigt het lidmaatschap tegen het einde van het verenigingsjaar (31 augustus) en er dient een opzegtermijn van tenminste een maand in acht genomen te worden.

Ledennieuws

De volgende leden hebben hun lidmaatschap m.i.v. 1 september opgezegd.

506 J.A.N. IJmker

614 A.G.J. Burger

814 W. Janisse

Programma najaar 2021

Hoogstwaarschijnlijk gaan de bijeenkomsten na de vakantie weer van start. Op dit moment is het programma nog niet definitief. Om vast een idee te hebben van de data geven we bij deze een voorlopige lijst.

In het augustus nummer komen de definitieve data. Raadpleeg de website als u al eerder de definitieve data wil weten.

- vrijdag 3 september, ledenbijeenkomst.
- dinsdag 14 september, middagbijeenkomst.
- maandag 20 september, regionale ruilavond.
- vrijdag 1 oktober, ledenbijeenkomst.
- dinsdag 19 oktober, middagbijeenkomst.
- maandag 25 oktober, regionale ruilavond.
- vrijdag 5 november, ledenbijeenkomst.
- dinsdag 16 november, middagbijeenkomst.
- maandag 22 november, regionale ruilavond.
- vrijdag 3 december, ledenbijeenkomst.
- dinsdag 14 december, middagbijeenkomst.
- maandag 20 december, regionale ruilavond.

Momenteel is er nog overleg over de grote veiling. Waarschijnlijk wordt die gehouden op 6 november.

Bij de (ruil)bijeenkomsten op dinsdag en maandag is elke liefhebber van postzegels welkom. De ledenavonden op vrijdag zijn evenwel alleen toegankelijk voor leden van Noviopost.

De middagbijeenkomsten vinden plaats in Wijkcentrum 'Titus Brandsma', Tweede Oude Heselaan 386, te Nijmegen (Postcode 6542 VJ) in zaal 12-A. (De zaal is open vanaf 13:30 uur.) van 14:00 uur tot 16:00 uur.

De avondbijeenkomsten zijn van 19:00 uur tot 22:00 uur in de O.C. Huisman Sporthal.

Hertogpost

Het zit Hertogpost niet mee. Het blijkt dat tijdens de geplande data eind september er een groot evenement is in Antwerpen, Antwerpfila. Twee grote evenementen tegelijkertijd is natuurlijk geen goed idee dus maar weer verplaatsen. Door het vervallen van de Eindejaarsbeurs kwam er ruimte in december. Hertogpost is nu definitief 16, 17 en 18 december 2021 in de Brabantshallen in 's Hertogenbosch. Noteren in de agenda !

Voor het volgende nummer van Novioposta kan copy ingeleverd worden tot 15 juli 2021.

"20+C+M+B+21"

Driekoningen is een christelijke feestdag die elk jaar op 6 januari wordt gevierd.

Driekoningen was vroeger - net zoals Pasen - traditioneel een doopdag. Ter herinnering aan de doop vindt met Driekoningen de wijding van het water plaats. Die dag wordt er ook krijgt gezegend door de priester, volgens appendix 6 van de Romeinse ritus. Met het wijwater kunnen huizen worden gezegend. Bij deze huiszegen schrijft men in vele landen met het gezegende krijgt de letters "C+M+B" op de deurpost, waarbij men hoopt alle kwaad op afstand te kunnen houden. Dit blijft dan tot Pinksteren (of langer) op of naast de deur staan.

De letters staan voor de Latijnse zegenspreuk "Christus Mansionem Benedicat", dat betekent "Christus zegene dit huis". De letters verwijzen ook naar de initialen van Caspar, Melchior en Balthasar, de drie wijzen uit het oosten, die mede achtergrond geven aan dit gebruik. Ze zijn bekend geworden onder deze gelatiniseerde Perzische namen. Zij zijn de eerste niet-Joden ('heidenen') aan wie Christus zich heeft geopenbaard.

De zogenaamde relikwieën van de Drie Koningen worden in een relikwieschrijn bewaard in de dom van Keulen.

De gebruikelijke vorm is xx+C+M+B+yy, waarin voor 'xx' de eerste twee cijfers van het jaartal worden ingevuld en voor 'yy' de laatste twee cijfers. In 2008 staat er dan bijvoorbeeld: "20+C+M+B+08". De '+' staat voor een kruisteken.

In diverse landen worden met Driekoningen door parochies vaak langwerpige kaarten uitgedeeld met deze letters erop (ter grootte van een derde van een A4'tje), die vervolgens in de hal of de huiskamer worden opgehangen.

In 2021 viert het Kindermissionswerk 'Die Sternsinger' haar 175e verjaardag. Bij deze gelegenheid heeft het Bundesfinanzministerium de speciale postzegel "175 jaar Kindermissionswerk" uitgegeven, die de aandacht vestigt op de verjaardag van de katholieke hulporganisatie en haar langdurige steun aan kansarme kinderen over de hele wereld. De speciale postzegel met de zegen "20 * C + M + + 21" en de inscriptie "175 jaar Kindermissionswerk - Deutschland 2021" is ontworpen door de twee grafisch ontwerpers Serge Rompza en Anders Hofgaard (grafisch ontwerp bureau NODE Berlin Oslo). De zegel heeft een frankewaarde van 80 cent.

Jan G. Op den Camp

In 2004 verscheen van de hand (?) van Jessica Durlacher de roman "'Emoticon'" met een zin die symbool staat voor de terugloop van het postale briefverkeer:

'Ik zag je website en schrijf je meteen maar een e-mail, een briefje naar je website is zo onpersoonlijk en publiek!' (blz. 370)

Waar omwegen toe leiden

Deze briefkaart, met een afdruk van het machinestempel LWOV a 7.1.32 ZAPIZ SIE NA CZLONKA L.O.P.P. werd verstuurd van Lwów in Polen naar Graz in Oostenrijk (afb. 1). Omdat de geadresseerde niet meer op het aangegeven adres woonde, maar naar Nijmegen was verhuisd, werd de kaart vanuit Graz doorgestuurd. Zie het vertrekstempel GRAZ 1 * 4h * 11.1.32. De nieuwe bestemming was "Cranenburg am Niederrhein / Deutschland" (stempelafdruk in paars), waar de geadresseerde vermoedelijk een postbus had. Prof. dr. Wilhelm Kosch was van 1923 tot 1949 hoogleraar Duitse letterkunde aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen.

De stad Lwow

In de jaren 1772, 1793 en 1795 verdeelden de naburige mogendheden Rusland, Pruisen en Oostenrijk geleidelijk het al meer dan 120 jaar oude Pools—Litouwse Gemenebest onder elkaar, zodat er van 1796 tot het einde van de Eerste Wereldoorlog in 1918 geen soevereine Poolse staat meer bestond. In 1772 kwam de stad Lemberg (Lviv / Lwów) onder Oostenrijks bestuur (afb. 2). De stad bloeide onder de Habsburgse heerschappij: als Lemberg, de hoofdstad van het kroonland Galicië-Lodomeria, werd het een van de belangrijkste steden van het Habsburgse rijk.

In 1784 gaf keizer Joseph II de stad een universiteit waar onderwijs in vier talen werd gegeven. Deze Universiteit van Lwów was, samen met de Jagiellonen-Universiteit in Krakau, belang-

Afb. 2 Stempel van Lemberg /Lwów uit de Oostenrijkse periode

Afb. 1 Briefkaart vanuit Lwów naar Cranenburg via Graz

rijk voor de heropleving van de Poolse cultuur in de 19e eeuw. Ook ontstond op de universiteit het Oekraïense nationalisme.

In 1918 viel Oostenrijk-Hongarije uit elkaar. De stad werd uitgeroepen tot hoofdstad van het onafhankelijke westen van Oekraïne, maar uiteindelijk werd de stad weer Pools als Lwów. Het toenmalige Lwów was ook in die Poolse tijd een metropool: er woonden 318.000 mensen (1939). Een derde van hen waren Joden, ongeveer 60% Polen en 7% Oekraïners. De stad bleef Pools totdat de Sovjet-troepen binnenvielen in september 1939 als gevolg van de geheime overeenkomsten van het Molotov-Ribbentrop-pact. De Duitsers vielen op 22 juni 1941 de Sovjet-Unie binnen (Operatie Barbarossa) en bezetten de stad van 1941 tot 1944.

Machinestempel L.O.P.P.

De tekst ZAPIZ SIE NA CZLONKA L.O.P.P. in het vlagstempel betekent: REGISTREER U ALS LID VAN DE Liga Obrony Powietrznej i Przeciwwa-

zowej (Verbond ter verdediging tegen lucht- en gasaanvallen).

De L.O.P.P. was een particuliere organisatie die werd opgericht door Poolse burgers na de Pools-bolsjewistische oorlog van 1920/1 en die in 1939 twee miljoen leden had. Zoals de naam doet vermoeden, moest de organisatie de autoriteiten ondersteunen bij de organisatie van luchtverdediging en de luchtvaart in het algemeen helpen ontwikkelen, ook op het gebied van luchtsporten (bijv. zweefvliegen).

Overigens werd destijds in Polen verwacht dat de Duitsers bij oorlog de steden met gas zouden aanvallen, vandaar die lucht- en gasverdediging. De organisatie werd erkend door de autoriteiten en werkte ook samen met overheidsinstanties, bijvoorbeeld bij de financiering van de ontwikkeling van vliegtuigen en de opleiding van piloten. De organisatie beheerde verschillende vlieg scholen en weerobservatiestations. Zonder de L.O.P.P. zou de luchtvaartindustrie in Polen zich niet zo snel hebben ontwikkeld. Wat weinigen weten, is dat Polen in de jaren dertig zelfs vliegtuigen exporteerde.

Er werden door de organisatie zegels verkocht die geen frankeerwaarde hadden (afb. 3).

De afzender: Wanda Blankenheim

De tekst op de achterkant van de kaart luidt:

Afb. 3 Zegels van de organisatie L.O.P.P.

Lwow, 7.I.1932.

Sehr geehrter Herr Professor!

Verzeihen Sie mir bitte, das meine Arbeit noch nicht in Ihren Händen ist. Ich hatte viel Pech seit September und war wochenlang krank. Nun bin ich schon dabei, das Artikel ins reine zu schreiben, in einigen Tagen kann ich ihn zuschicken. Hoffentlich ist es noch nicht zu spät. Ich wäre untröstlich, desto mehr, da es nicht meine schuld ist. Nochmals vielen Dank für Ihre große Freundlichkeit. Mit besten Grüßen verbleibe ich hochachtungsvoll,

Wanda Blankenheim

Wanda Ladniewska-Blankenheimowa (geboren in 1905 in Lwów, overleden op 22 juli 1995 in Parijs) was een Poolse kunstenaar en beeldhouwer van Joodse afkomst.

De kunstenaar werd geboren in een familie van geassimileerde Poolse joden uit een klein stadje in de grensgebieden. Samen met haar man, de ingenieur Stefan Blankenheim, werd ze opgesloten in Auschwitz-Birkenau en in het subkamp Rajsko. 1)

Afb. 4 Symbolische grafsteen in Krakau / Kraków

Ladniewska verhuisde in 1946 naar Frankrijk en bleef daar tot haar dood in 1995. Haar symbolische grafsteen (afb. 4) bevindt zich op de joodse begraafplaats in Krakau, en haar as werd op verzoek van de kunstenaar verstrooid op de begraafplaats Pere Lachaise in Parijs.

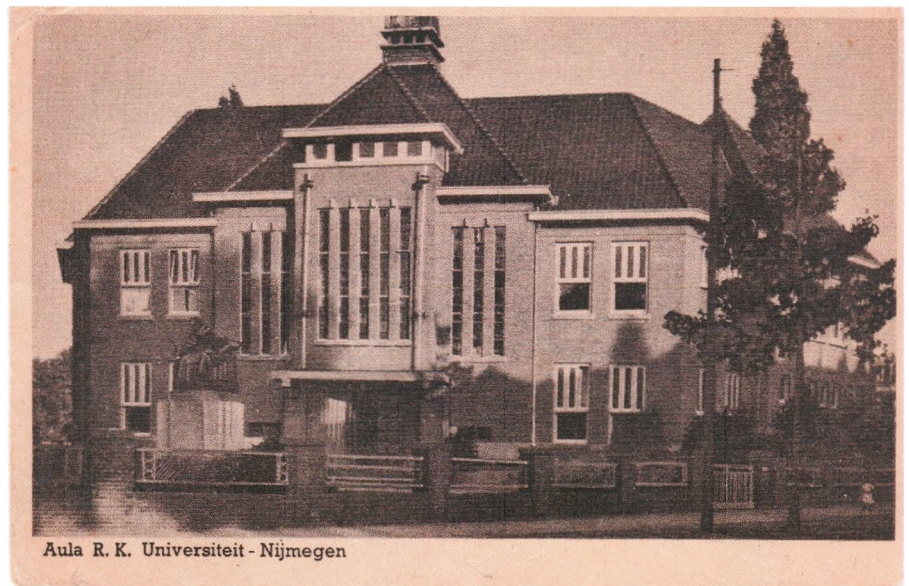
Ladniewska kreeg een gedegen vooroorlogse opleiding, die haar uitstekende taalvaardigheid en algemene eruditie bezorgde. Ze bewoog zich gemakkelijk in het milieu van zowel Poolse als Franse intellectuelen, zoals blijkt uit haar goede relatie met Tadeusz Boyeleski. Ze studeerde ook tekenen, beeldhouwen en kunstgeschiedenis - het is echter niet zeker of dat in Lwów of Parijs plaatsvond. Ze heeft verschillende keren geëxposeerd in Europa: in Straatsburg, Frankfurt, Londen en Ravenna. Ze werd vooral geassocieerd met de beroemde Lambert Gallery in Parijs, gerund door Zofia en Kazimierz Romanowicz - van 1963 tot 1984 werden haar werken daar regelmatig getoond in collectieve en solotentoonstellingen. In de jaren 1948-89 werd de kunstenaar verschillende keren uitgenodigd om deel te nemen aan de Parijse kunstsalons. Ze nam ook deel aan de eerste Europese triennale voor beeldhouwkunst, die in 1978 in Parijs plaatsvond. Ze maakte verschillende soorten medailles en medaillons, onder meer voor de Franse Munt en het Poolse Lyceum in Parijs.

De geadresseerde: Wilhelm Kosch

Wilhelm Franz Josef Kosch (geboren op 2 oktober 1879 in Drahan in Moravië, † 20 december 1960 in Wenen) was een Oostenrijkse literatuur- en theaterhistoricus en lexicograaf. De "Deutsche Literatur-Lexikon", die hij op

richtte en later meerdere keren vernieuwde, werd internationaal bekend, meestal kortweg "Kosch" genoemd. Wilhelm Kosch studeerde eerst rechten in Wenen, daarna Duits, geschiedenis en kunstgeschiedenis in Breslau en bij August Sauer in Praag, waar hij in 1903 zijn doctoraat in de filosofie behaalde met het proefschrift "Adalbert Stifter und die Romantik". In 1905 werd hij buitengewoon hoogleraar "Duitse literatuurgeschiedenis" in Freiburg im Üechtland 2) en in 1911 in Czernowitz in Bukowina. Na het einde van de Eerste Wereldoorlog en de val van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie in 1918 moest hij Czernowitz verlaten en ging aanvankelijk als gasthoogleraar naar de Montanuniversität in Leoben (Steiermark, Oostenrijk).

Van 1923 tot aan zijn emeritaat in 1949 was Kosch hoogleraar "Hoogduitse letterkunde, met name van de nieuwere tijden" aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen (afb. 5). Hij woonde op verschillende adressen in Nijmegen: van 1923 tot 1930 op Berg en Dalseweg 170, daarna tussen 1930 en 1933 op Berg en Dalseweg 172, in 1933 en 1934 op Sint Annastraat 18, in 1935 op Berg en Dalseweg 282 en daarna tot 1949 op Berg en Dalseweg 296. 3)

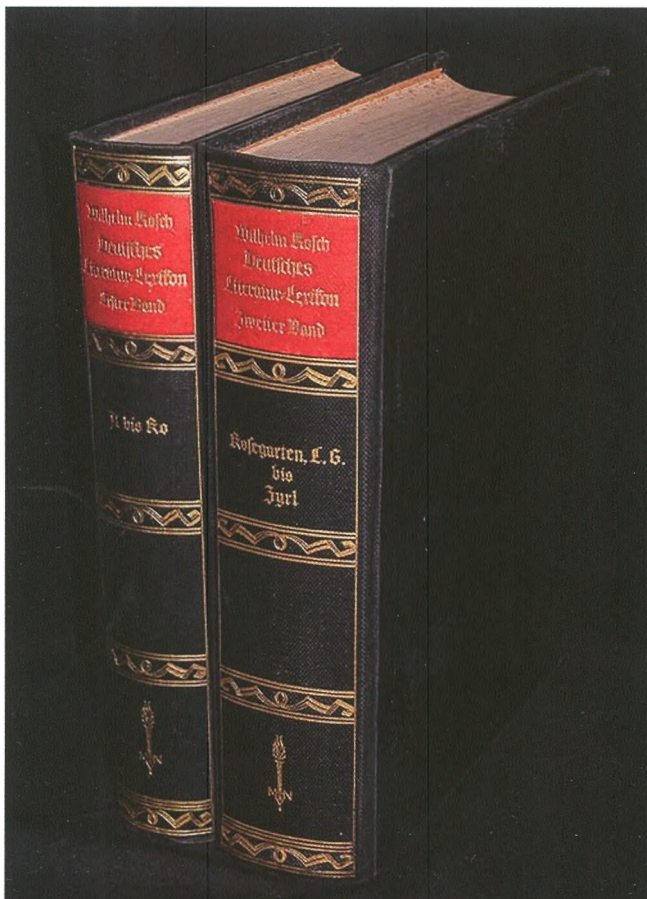

Afb. 5 Ansichtkaart Aula van de R. K. Universiteit Nijmegen aan de Bijleveldsingel

In 1949 verhuisde hij naar de Herren-gasse 5 te Wenen en wijdde zich verder aan zijn projecten in lexiconstudies (afb 6).

Hopelijk inspireert dit andere leden om ook eens een artikel te schrijven over een bepaald document uit hun verzameling.

Jan G. Op den Camp

Afb. 6 Deutsches Literatur Lexicon van Koch

Noten

- 1 .Het verhaal van leven gedurende de Tweede Wereldoorlog is beschreven in het boek 'The house of Margie, the Oxymoron Factory 4: a post-Holocaust memoir' van Frank Stiffel.
- 2 .Om het te onderscheiden van de Duitse stad Freiburg im Breisgau, wordt de Zwitserse stad Fribourg in het Duits bij voorkeur Freiburg im Üechtland genoemd. Leoben is een stad in de Oostenrijkse deelstaat Steiermarken.
- 3 .Deze informatie kwam per email van de Radboud Universiteit, Faculteit der Letteren.

Brief van Nunspeet naar Berlijn 1943

Afbeelding 1: voorzijde van de brief

Deze aangetekende brief werd in 1943 verstuurd van Nunspeet naar Berlijn. Hij is gefrankeerd met twee samenghangende Legioenzegels van 1214 cent (+ 8714 toeslag) met bovenrandstuk. Aantekenstrookje 'Nunspeet Ns.' met volgnummer 86, dagtekeningstempel langebalk NUNSPEET 1, 18.II.43.1.

Tijdens de Bezetting werden de portokosten voor brieven tot 20 gram naar Duitsland vanaf 1 januari 1942 terug-

gebracht tot 10 cent. Het aantekenrecht bedroeg sinds 1 april 1939 10 cent. De totale verzendkosten zijn dus 20 cent. De brief is gefrankeerd met 25 cent en is 5 cent overgefrankeerd.

Het censuurstempel 'A.c.' is geplaatst door de Ausland-Briefpostzensurstelle in Cölln-Deutz, '46' is het persoonlijke stempel van de censuurofficier.

Op de achterzijde van de brief staat een aankomststempel BERLIN O 112 9, 22.2.43-5. En een tweede stempel omdat de brief is doorgestuurd: BERLIN-BRITZ 1 e, 22.2.43 13-14.

De brief is vanuit Britz, een Berlijnse wijk in het district Neukölln, doorgestuurd naar Buckow aan Herrn Dr. Med. K. Diener, Städt. Krankenhaus Neukölln, Station 26a, Kamer 9 in Berlin-Buckow Ost (2).

Buckow ligt aan de zuidelijke rand van Berlijn en is een deel van de Berlijnse stadsdeel Neukölln. Neukölln is de gelijknamige wijk in het meest noordelijke deel van de Berlijnse deelstaat Neukölln. Neukölln was tot 1920 een onafhankelijke gemeente. Buckow is opgedeeld in twee delen. Buckow 1 is het grotere westelijke deel. Het ligt tussen Gropiusstadt in het oosten, het stadsdeel Britz in het noorden en de stadsdelen Mariendorf en Lichtenrade in het westen. In het zuiden ligt de grens tussen Berlijn en Grofiziethen, een plaats van de Brandenburgse gemeente Schönefeld. Buckow 2 is het kleinere noordoostelijke deel. Het ligt tussen Britz, Rudow en Gropiusstadt.

Ten tijde van de DDR lag Neukölln in West-Berlijn. Na de bouw van de Berlijnse Muur in 1961 was Neukölln afgescheiden van de omringende stadsdelen. De Sonnenallee, die Neukölln op de Hermannplatz verbond met de Baumschulenweg in het voormalige Oost-Berlijn, was de locatie van een grensovergang van de Berlijnse Muur.

Postdistricten van Berlijn

De Berlijnse postdistricten en postkantoren werden oorspronkelijk opeen-

Afbeelding 2: achterzijde van de brief (fragment)

Afbeelding 3: Berlijn

volgens genummerd, te beginnen met het centrum van de stad. In de jaren 1870 zette de postadministratie die nummering voort tot 115. Een instructie van de Keizerlijke Posterijen in 1873 voegde aan die nummers een letter toe. Beginnend bij het Hofpostamt Königstraße op de hoek van de Spandauer Straße, werd het toenmalige stedelijke gebied van Berlijn verdeeld in negen postdistricten, geordend volgens windstreken of de richting van de respectievelijke eindstations. Dit werden ze: C = centrum, N = noord, NE = noordoost, NW = noordwest, E = oost = Schlesischer Bahnhof, S = zuid, SO = zuidoost (Görlitzer Bahnhof), SW = zuidwest (Anhalter Bahnhof), W = west (Potsdamer Bahnhof).

BERLIN O 112 is Gabelsbergerstrasse 16, Friedrichshain

BERLIN-BRITZ is het post- en telegraafkantoor, Chausseestraße 48 (in het kantoorgebouw)

Censuur

Vanaf september 1939 kende Duitsland meerdere censuurinstellingen voor het postverkeer, de zogeheten Ausland-Briefpostzensurstellen of *Aus-*

landsbriefpriefstellen (Abp's). Aanvankelijk alleen in Königsberg (a) en Berlijn (b) maar al snel werd dit uitgebreid met instellingen in Keulen (c), München (d), Frankfurt (e), Hamburg (f) en Wenen (g). De letter achter de plaatsnaam (x) is de plaatsnaamcode. In de bezette gebieden zijn Abp's in Kopenhagen (k), Oslo (o), Trondheim (t), Parijs (x), Bordeaux (y), Lyon (l), en Nancy (n, y) werkzaam.

Jan G. Op den Camp

Afbeelding 4: De wijken in het Bezirk (stadsdeel) Neukölln

'Wolf' van Jan Cremer is volgens de ondertitel het autobiografische verhaal uit de Hunnen. Het verscheen in 1993 en omvat 437 bladzijden. Wij vonden er een voorbeeld van particuliere postbezorging:

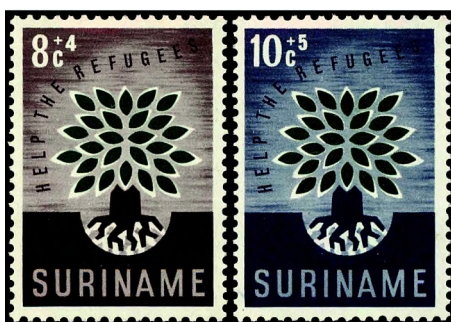
'Sien was mijn vriendin. Iedereen schold op 'de Rooie' omdat ze zich mooi opmaakte en aankleedde. Dat ze met soldaten uitging en plezier had. Ik moest voor haar vaak briefjes wegbrengen naar cafés waar soldaten kwamen, of afgeven aan de kazernepoort.'

(Jan Cremer: 'Wolf', Amsterdam, 1993, blz. 116)

Vluchtelingenjaar 1960

Het jaar 1960 werd door de Verenigde Naties uitgeroepen tot Wereldvluchtelingenjaar. Die term leek soms wat ruim gekozen: er ging erg veel aandacht naar (Oost-) Europese ontheemden, burgers die hun communistische vaderlanden ontvlucht waren. De tragiek was er niet minder om.

Zoals gebruikelijk in die tijd, gaven veel landen postzegels uit om aandacht aan te schenken aan het leed. Nederland bracht twee toeslagzegels uit naar een ontwerp van Christian de Moor en dat ontwerp werd ook gebruikt voor twee zegels van Nederlands Nieuw-Guinea, zonder toeslag (afb. 1 en 2). Dit had een uitgebreidere omnibusreeks kunnen worden, maar de Nederlandse Antillen gaven geen zegels uit voor het Vluchtelingenjaar en in Suriname werd op de zegels het internationale motief gebruikt: een ontwortelde boom (afb. 3).

Afbeelding 3: De beide zegels van Suriname (NVPH 345 en 346).

In Nederland werden verschillende acties en tentoonstellingen gehouden ter gelegenheid van het Vluchtelingenjaar, bijvoorbeeld de tentoonstelling 'Ontheemd maar ongebroken' in Den Haag (afb. 4). Ook filatelisten lieten zich niet onbetuigd: op de Philatelistenbeurs in Amsterdam was een speciale eerstedagenvelop te koop met afwijkend stempel (afb.5).

Een grote landelijke actie ter gelegenheid van Bevrijdingsdag 1960 had veel succes. Het publiek kon een speciale kaart kopen en die - gefrankeerd met een of meer Vluchtelingenzegels - sturen naar Koningin Juliana op Paleis Soestdijk. De kaarten werden daarna voorzien van een boodschap van de koningin en aan de afzenders geretourneerd. Vele tienduizenden van die kaarten moeten er heen en weer gestuurd zijn. (afb. 6).

Afbeelding 1 Zegels NVPH 736 en 737 op een eerstedagenvelop. Links op de envelop ziet men een tekening van de Franse kunstenaar Jean Cocteau, rechtsonder het embleem van de Verenigde Naties.

Afbeelding 2 Eerstedagenvelop uit Nederlands Nieuw-Guinea met postzegels NVPH 61 en 62 en een extra stempel van Manokwari.

Een prachtig tijdsbeeld geeft de actie die georganiseerd werd door het Jeugdcomité in Deventer, onder de naam 'Doe open'. Voor 95 cent kon men bij dat comité een serie van vijf

suikerzakjes bestellen, die dan in een speciale envelop werden toegestuurd. Ik vond zo'n envelop, maar ik vermoed dat die door de ontvanger in Delft achteraf verfraaid is door er Vluchtelingenzegels op te plakken en

Afbeelding 4: Gelegenheidsstempel van de tentoonstelling in Den Haag.

Afbeelding 5: Het stempel van de Philatelistenbeurs.

Afbeelding 7: In deze envelop werden oorspronkelijk 'Doe open'-suikerzakjes verstuurd.

hem als aangetekende zending opnieuw naar zijn adres te versturen (afb.7).

Ten slotte: de suikerzakjes. De getoonde envelop was leeg, maar op Marktplaats heb ik vier van de vijf zakjes weten te bemachtigen (afb. 8 en voorzijde blad). Je bent een verzamelaar of je bent het niet.

J. Spijkerman

Afbeelding 8: Suikerzakjes van de actie 'Doe open', bedoeld om geld bijeen te brengen voor Poolse en Letse vluchtelingen in de opvangkampen Friedrichsfeld en Ohmstedt bij Bremen.

Afbeelding 6: Adreszijde van de Bevrijdingsdagkaart. De oorspronkelijke adressering 'Aan Hare Majesteit...' werd overgedrukt met een kruis, de tekst 'Retour afzender' en de boodschap van de koningin: 'Met dank voor uw hulp aan de ontheemden'.

Bestuur

Voorzitter:

A.F. Buitenhuis, Tolhuis 20-30,
6537 LW Nijmegen, tel. 024-3449032
voorzitter@noviopost.nl

Secretaris:

drs. J.M.L.M. Bardoel, Schoutstr. 9
6525 XR Nijmegen, tel. 024-3561969
secretaris@noviopost.nl

Penningmeester:

vacature
wordt waargenomen door de voorzitter
IBAN: NL41 INGB 000 0575462 t.n.v.
Filatelistenvereniging NOVIOPOST
Administrateur (niet zijnde bestuurs-
lid):

T. Hoefnagel, Loeffenstraat 42
6576 DV Ooij, tel. 024-6631538
a.hoefnagel@upcmail.nl

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijs-
wijk,
tel. 024-3550895
Hoofd Rondzendingen:
F. Wanders, Graafsestraat 6
5371 CX Ravenstein, tel. 0486-412383
Nederland@noviopost.nl

M. van den Berg, St. Annastr. 192 A,
6525 GW, Nijmegen, tel. 06-30698618
m.v.d.berg87@kpnplanet.nl
Pr-afdeling
vacature

Beeldzijde van de Bevrijdingsdagkaart.

363
J. Mulder
Hazeleger 218
5431 HT Cuijk

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Indien onbestelbaar retour: Tolhuis 35-17, 6537 NN Nijmegen

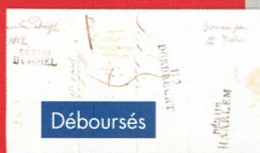
PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

UW VERZAMELING IS BIJ ONS
IN HET BESTE GEZELSCAP!

Al ingeleverde collecties
voor onze 250e veiling

Forwarding Agents

VOORFILATELIE WERELDWIJD • DE COLLECTIE CON FRANK

PROEVEN OVERZEESSE RIJKSDELEN • DE COLLECTIE KEES VLOT

Army Bags

- SWAZILAND
 - MASSON-STEMPELS 1809-1811
 - FRANSE MILITAIRE POST IN NEDERLAND 1795-1813
- DE COLLECTIE FRED BOOM

Type I en II in paar met velrand

Zwarte drukgang ontbrekend

- NEDERLAND 1852
 - USA 1847-1940
 - USA DUCK STAMPS GESPECIALISEERD
- DE COLLECTIE HANS CAARLS

CORINPHILA VEILINGEN BV
AMSTELVEEN - NEDERLAND
INFO@CORINPHILA.NL
TEL. +31 - 20 - 624 97 40
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUCTIONEN AG
ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

OOK UW COLLECTIE IN DEZE VEILING!

Volgende internationale veiling:

16-18 september 2021

Inleveren kan tot 1 juli 2021

U kunt ons uw inzending aangetekend toesturen, deze is dan volledig gedekt door onze verzekering. Voor uitgebreidere verzamelingen komen wij graag naar u toe.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend!